

A Régiók Bizottsága véleménye – Helyi és regionális önkormányzatok Ukrajnában és az EU-Ukrajna közötti együttműködés fejlesztése

(2007/C 305/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- megjegyzi, hogy a 2004. végi „narancssárga forradalomhoz” vezető eseményeket követően Ukrajna nagyszabású reformokat tartalmazó programot indított el, amely arra szolgál, hogy az országban megszilárdítsák a demokráciát és a piacgazdaságot, illetve hogy Ukrajnát közelítsék az EU felé; mindazonáltal tudomásul veszi, hogy ezek a reformok még nagyon sérülékeny fázisban vannak;
- üdvözli, hogy az EU és Ukrajna 2007. márciusában tárgyalásokat kezdett egy új, megerősített megállapodásról;
- érdeklődéssel várja az ukrán Adminisztratív Reformkoncepció következő lépéseinek megvalósítását, különös tekintettel a területi önkormányzatok hatáskörére, a fiskális decentralizációra és a területi reformra;
- üdvözli a megerősített megállapodásról folyó tárgyalások fényében az uniós és az ukrán civil társadalmi szereplők konzultációjának megkönnyítésére szolgáló intézményi platform létrehozására tett javaslatot, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki, hogy nem gondoskodtak a határokon átívelő és a regionális együttműködés szereplői közötti hasonló szintű konzultáció biztosításáról. Felkéri ezért az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre hasonló intézményiplatform-bizottságot az uniós és az ukrán helyi és regionális önkormányzatok képviselői számára;
- javasolja, hogy az Európai Bizottság gyakorlati segítségével, az EU és Ukrajna között aláírt Partnerségi és Együttműködési Egyezmény betartása mellett, Ukrajna és a tagállamok területi önkormányzataival együttműködve kidolgoz egy keretmegállapodást, amely az EU-tagállamok területi önkormányzatai és Ukrajna azonos jellegű önkormányzatai közötti konkrét együttműködés alapja lehetne;
- emlékeztet rá, hogy az EU keleti határainál megvalósuló határokon átnyúló együttműködésre fordított alapok az Európai Szomszédosági és Partnerségi Támogatási Eszköznek csupán 5 %-át teszik ki; úgy véli, hogy az Európai Szomszédosági és Partnerségi Támogatási Eszköz egészében véve nem jut elegendő alaphoz és kéri, hogy az ENPI-alapoknak legalább 10 %-át szánják a határokon átnyúló együttműködési programok támogatására.

Előadó: SÉRTŐ-RADICS István (HU/ALDE) Uszka polgármestere, a RELEX szakbizottság alelnöke

Politikai ajánlások

Az EU és Ukrajna közötti kapcsolatok stratégiája és főbb kihívásai

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. ezzel a saját kezdeményezésű véleménnyel **szeretne hozzájárulni** az ukrainai demokrácia támogatásához mind regionális, mind pedig helyi szinten. Tovább szeretné ösztönözni, és új lendületet kíván adni a stratégiai partnerségnek és az Európai Szomszédági Politika (ESZP) keretében már folyamatban levő EU-Ukrajna szomszédági cselekvési tervnek, illetve az ezek kapcsán elért nyilvánvaló sikereknek. Ennek a saját kezdeményezésű véleménynek ezáltal főként a közös problémák megoldásának lehetőségeire kellene összpontosítania az EU és Ukrajna helyi és regionális önkormányzatai közötti határokon átívelő és regionális együttműködés növelése révén;

2. **úgy véli**, Ukrajna politikai stabilitása és gazdasági fejlődése stratégiai szempontból nagy jelentőséggel bír az EU számára, de a két entitás közötti szorosabb kapcsolatok kérdése a bővítést és az Ukrajnával közös szárazföldi vagy tengeri határokkal rendelkező két új ország csatlakozását követően még fontosabbá vált. Ukrajna általános fejlődését bizonyára elősegíti, hogy az ország egyrészt az uniós exportok és beruházások prosperáló piacává, másrészt stabil, kiszámítható és együttműködő partnerré váljon a béke és biztonság érdekében Európában. Ezek a tényezők mindmind jelentősen befolyásolják a stabilitást, a biztonságot és a prosperitást az Európai Unióban;

3. **emlékeztet arra**, hogy Ukrajnában jelenleg önkormányzati reform zajlik, így az uniós tagállamok nyújtotta gyakorlati példák és minták minden bizonnyal szívesen látottak. A következő fontos lépés ugyanakkor annak feltérképezése, hogy mennyire stabilan és átláthatóan valósul meg a jogszabályok végrehajtása. Ide értendő az intézményi kapacitásépítés, mely nélkülözhetetlen a demokrácia fejlődésének biztosításához, illetve a jó kormányzás, valamint a szubszidiaritás, a polgárok közelsége és a partnerség európai elveinek alkalmazása. Mindezek sarkalatos fogalmak a fenntartható gazdasági fejlődés vonatkozásában, amely mind Ukrajna, mind az Európai Unió célkitűzései között szerepel;

4. **emlékeztet arra**, hogy az EU-val közös határa jelentős meghosszabbodásával Ukrajna – a többi NIS országgal egyetemben – még kiemelkedőbb és stratégiai szempontból fontosabb szomszédja lett az Uniónak, és hogy fontos, hogy az EU jó és kiegyensúlyozott kapcsolatokat építsen ki Ukrajnával – második legnagyobb szomszédjával –, ezért ösztönöznie kell a jó kormányzást és a demokráciát ebben az országban, nem csupán nemzeti, hanem regionális és helyi szinten is. Gyakorlati és egyértelmű lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy választ adjunk a tíz plusz két új tagállam uniós csatlakozása jelentette dinamikus változásokra és új kihívásokra, amelyek jelentősen befolyásolják az Európai Unió kapcsolatát Ukrajnával;

5. **hangsúlyozza**, hogy az EU-bővítés hatása nem csupán az Ukrajna és a jelenlegi uniós tagállamok közötti kapcsolatokra, hanem Ukrajnának a többi NIS országgal és Oroszországgal fenntartott kapcsolataira is kiterjed. Ezért újra kell értékelni a jelenlegi együttműködési struktúrák és egyéb hálózatok helyzetét, és azon oly módon kell javítani, hogy ne zavaróan hassanak, hanem elsősorban a demokratikus stabilizáció, a

valódi decentralizáció és a területi kohézió terén kézzelfoghatóbb előrelépések váljanak lehetővé. Ezen túlmenően fontos megjegyezni, hogy az új országok csatlakozása rendkívüli mértékben megváltoztatja a Fekete-tengerrel határos területek perspektíváit. Politikai és gazdasági szempontból is foglalkozni kell ezekkel az új kihívásokkal;

6. **kiemeli**, hogy az EU az elmúlt időszakban segítséget nyújtott a helyi demokrácia és a hatékony helyi közigazgatás fejlesztéséhez több közép- és kelet-európai országban. Így történt ez például a TACIS program és az ikerintézményi együttműködési programok keretében. A programok közötti koordináció azonban nem bizonyult kielégítőnek, ezért az RB az új uniós külső támogatási programok – így az Európai Szomszédági és Partnerségi Eszköz (ENPI) és az új Szomszédági Befektetési Alap – kezelése esetében hatékonyabb megközelítést szorgalmazna. Kívánatos lenne a helyi és regionális önkormányzatok szemszögéből tisztázni a korábbi és az újonnan elfogadott politikák egésze és különösen a hozzájuk kapcsolódó programok és pénzügyi eszközök közötti kapcsolatot;

7. **emlékeztet arra**, hogy az EU kiemelten elismeri a helyi és regionális önkormányzatok közötti ikerintézményi együttműködést, amely hasznosnak bizonyult a közigazgatási hatékonyság és az emberek közötti kapcsolatok javításában. Ennélfogva kívánatosnak tartja ezeknek a partnerségi struktúráknak a folytatását és lehetőség szerinti kibővítését annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a helyi és regionális intézmények megerősítésével kapcsolatos sajátos igényeknek Ukrajnában és ebben a földrajzi régióban. Ezen túlmenően a helyi és regionális demokrácia kulcsfontosságú eszköze az ukrainai demokratikus intézmények továbbfejlesztésének és a kapacitásépítésnek, és sugallnia kellene az 1985. október 15-én elfogadott „Helyi Önkormányzatok Európai Chartája” elveivel való összhangot. A vitába ezért minden érintett felet be kell vonni, köztük a helyi és regionális szervezeteket, illetve a szubnacionális szerveket;

8. **úgy véli**, egy hiteles partnerségnek stratégián és egy gyakorlati érdekérvényesítési programon kell alapulnia a meghirdetett politikai célok megvalósítása érdekében. Ehhez konkrét gyakorlati intézkedéseket kell elfogadni, melyekkel választ lehet adni az új, kibővített Európa és Ukrajna fenntartott kapcsolatainak változásaira és új kihívásaira. Helyi és regionális szinten fontos a növekedés biztosítása, mert ez a jövő jólétének alapja, és a fejlesztést a területi önkormányzatok különböző feladataihoz kell igazítani. A közoktatás, a környezetvédelem, a közlekedés, a vállalatok fejlődése az állami és magánszektor együttműködése révén, a szociális juttatások és az egészségügy a legfontosabb elemei annak a regionális fejlődésnek, amelynek a növekedést kell szolgálnia Ukrajnában és az EU-ban, és erősítenie kell az együttműködést a területi önkormányzatok között;

9. **azt ajánlja**, hogy az EU is különösen figyeljen oda azokra a régiókra, ahol rendkívül nagy a szükség a növekedésre és fejlődésre, így Ukrajna gazdaságilag depresszív régióiban az Európai Szomszédági és Partnerségi Eszközzel segíteni kell az elmaradott térségek felzárkózását. Fontos továbbá kihangsúlyozni az európai strukturális és kohéziós politika alapelveinek adaptálását a helyi adottságokhoz igazítva, figyelemmel az életkörülmények javítására, valamint a fenntartható fejlődés és a területi versenyképesség követelményeire;

10. **emlékeztet rá**, hogy azokat a területeket szándékozik előnyben részesíteni, amelyek a területi önkormányzatok hatáskörébe tartoznak. A nemzeti hatóságok a társadalom egészét érintő általános kérdéseket szabályozzák, miközben a területi önkormányzatok tevékenységüket azokra a területekre koncentrálják, amelyek a társadalom egyes részei számára fontosak, és amelyek az állampolgárok mindennapi élete közelében helyezkednek el;

11. **megjegyi**, hogy a projektszintű szoros együttműködéssel az EU hozzájárulhat a közigazgatási és közszolgáltatási reform kiegyensúlyozott bevezetéséhez, mind a nemzeti, mind a regionális és helyi szinten. Az EU így a projektek szintjén elősegítheti a humántőke erősödését az egyes szektorok belsejében végrehajtott átalakítások révén. Az EU-nak folytatnia kell a személyes kapcsolatok kiépítését ezen a téren, különösen a közoktatás területén létesített partnerségi kapcsolatok útján.

Az EU és Ukrajna közötti kapcsolatok legfrissebb fejleményei

12. **megjegyi**, hogy a 2004. végi „narancssárga forradalomhoz” vezető eseményeket követően Ukrajna nagyszabású reformokat tartalmazó programot indított el, amely arra szolgál, hogy az országban megszilárdítsák a demokráciát és a piacgazdaságot, illetve hogy Ukrajnát közelebb hozza az EU felé; mindazonáltal **tudomásul veszi**, hogy ezek a reformok még nagyon sérülékeny fázisban vannak;

13. **megállapítja**, hogy az 1998. áprilisi Partnerségi és Együttműködési Egyezményben és a 2005 februárjában elfogadott EU-Ukrajna cselekvési tervben (EU-Ukraine Action Plan) megfogalmazott politikai célok változatlanul fontos alapját jelentik az EU és Ukrajna közötti együttműködés fejlődésének. Az Egyezmény meghatározza a kétoldalú együttműködés kereteit és felállítja a legszükségesebb vitafórumokat és döntéshozatali intézményeket a közös ügyek minden szinten történő intézése, az információcseré és a konfliktusok megoldása érdekében;

14. **üdvözli**, hogy az EU és Ukrajna 2007 márciusában tárgyalásokat kezdett egy új, megerősített megállapodásról. Az EU-Ukrajna kapcsolatok fejlesztésének stratégiai jelentőségét tükrözve az új, megerősített megállapodás fő célkitűzése, hogy Ukrajnát közelebb hozza az EU-hoz, megerősítse a politikai együttműködést, fokozza a kereskedelmet és a befektetéseket és hogy ezáltal hozzájáruljon az ukrán gazdasági fejlődéshez és az ország prosperitásához;

15. **üdvözli** a megerősített megállapodásról folyó tárgyalások fényében az uniós és az ukrán civil társadalmi szereplők konzultációjának megkönnyítésére szolgáló intézményi platform létrehozására tett javaslatot, ugyanakkor **sajnálatait fejezi ki**, hogy nem gondoskodtak a határokon átvéelő és a regionális együttműködés szereplői közötti hasonló szintű konzultáció biztosításáról. **Felkéri** ezért az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre hasonló intézményiplatform-bizottságot az uniós és az ukrán helyi és regionális önkormányzatok képviselői számára;

16. **kijelenti**, hogy az új európai szomszédsági politika (ENP) keretébe tartozó együttműködést elkülönítve vizsgálja az EU csatlakozási folyamattól, vagyis az együttműködés önmagában nem prejudikálja az EU-tagságot, de az új ENP keretében folyta-

tott fokozott együttműködés (enhanced co-operation) segítheti Ukrajna reformfolyamatait, valamint a kapcsolatok jövőbeli, hosszú távú stratégiájának kialakítását, ami hozzájárulhat ahhoz, hogy közelebb hozza az országot az EU-hoz;

17. **kész** konstruktívan részt venni a közös területek létrehozásában és fejlesztésében, ahogy azt az EU és Ukrajna közötti 2005. decemberi, valamint a 2006. októberi csúcstalálkozóan meghatározták, beleértve a közös gazdasági térség, a szabadság, a biztonság és az igazságosság közös területét, valamint a közös együttműködést a külső biztonság területén, továbbá a kutatást, a közoktatást és a kultúrát is;

18. **úgy ítéli meg**, hogy a közös területeken számos elemre természetes igény van a területi önkormányzatok részéről, és felajánlja, hogy közvetlenül társul a közös területek fejlesztési munkáihoz azokon a területeken, amelyek közvetlenül a hatáskörébe tartoznak és azokon a területeken, amelyeket a nyílt koordináció módszerével igazgatnak;

19. **érdeklődéssel várja** az ukrán Adminisztratív Reformkoncepció következő lépéseinek megvalósítását, különös tekintettel a területi önkormányzatok hatáskörére, a fiskális decentralizációra és a területi reformra, és előrehaladást vár az EU és Ukrajna területi önkormányzatai közötti együttműködés lehetőségeit illetően;

20. **bízik abban**, hogy az 1985 októberében elfogadott Helyi Önkormányzatok Európai Chartája elveit is beépítik a soron lévő jogszabályi javaslatokba;

21. **megelégedését fejezi ki**, hogy fontosságot kapott az EU és Ukrajna területi önkormányzatai közötti együttműködés, mert így elsőbbséget kapnak a területi önkormányzati szintű, az állampolgárokhoz közeli közös problémák megoldási lehetőségei;

22. **azon az állásponton van**, hogy a helyi és regionális szintű információcseré és a legjobb gyakorlati tapasztalatok átadása elősegíti a demokráciát és a társadalmi-gazdasági fejlődést;

23. **megelégedéssel állapítja meg**, hogy az EU és Ukrajna területi önkormányzatai által közösen megvalósított projektek pozitív eredményei megerősítik azt a szándékot, hogy kedvező feltételek mellett folytassák az együttműködést és **kiemeli**, hogy a projektek keretében a közös projektgazda szerep a területi önkormányzatok közötti tartós együttműködés egyik szükséges és fontos előfeltétele.

Helyi és regionális szintű döntéshozatali folyamat és főbb prioritások

24. **nyomatékosan felkéri** az EU és Ukrajna területi önkormányzatait az együttműködésre a közös érdekszférákban, mivel az együttműködésnek számos területe létezik: a kultúra, a szociális ügyek, a regionális gazdaság, a környezetvédelem, a közlekedés, a mezőgazdaság, a vállalati kutatás és fejlesztés konkrét kezdeményezések tárgyai lehetnek azokon a területeken, amelyek általában elsődleges fontosságúak a területi önkormányzatok helyi és regionális fejlesztési hatáskörében;

25. **úgy értékeli**, hogy az egészségügy és nagymértékben az egészségügyi ellátás a fő elemei egy társadalom növekedési potenciáljának, és ennek következtében a területi önkormányzatok hatáskörének fontos szektorát képezik, amely kapcsolódik a szociális területhez és közvetlenül vagy közvetve kihat más szektorokra is, emiatt fő alkotórésze lett más szektoroknak is és hozzájárul a társadalom stabilitásának létrehozásához és fenntartásához;

26. **javasolja**, hogy az Európai Bizottság gyakorlati segítségével, az EU és Ukrajna között aláírt Partnerségi és Együttműködési Egyezmény betartása mellett, Ukrajna és a tagállamok területi önkormányzataival együttműködve kidolgoz egy keretmegállapodást, amely az EU-tagállamok területi önkormányzatai és Ukrajna azonos jellegű önkormányzatai közötti konkrét együttműködés alapja lehetne;

27. **kedvezően nyilatkozik** az információcsere és a legjobb gyakorlati tapasztalatok átadásának elősegítéséről az akcióterületeken, ha az a társadalom egésze számára kedvező feltételekkel történik; szívesen részt venne rendszeres vitafórumok szervezésében Ukrajnáról annak érdekében, hogy értékelni lehessen az EU és Ukrajna közötti együttműködést és viszonyt, és ezek a viták kivételes helyet foglalnának el a területi önkormányzatok hatáskörébe tartozó területeken;

28. **úgy értékeli**, hogy az a tapasztalat- és információcsere, amelyet az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytat, hozzájárulhat ahhoz, hogy az EU és Ukrajna jobban megértsék egymást a közös érdekeltségi területeken, továbbá javíthatja az Ukrajna felé lehetséges konkrét kezdeményezéseket együttes műhelymunkák, szemináriumok, értekezletek és konferenciák formájában, mivel mind a két partner azt óhajtja, és ahhoz akar hozzájárulni, hogy az EU és Ukrajna között megerősödjön az együttműködés.

Határokon átnyúló és regionális együttműködés

29. **felhívja a figyelmet** az új szomszédsági program 2007–2013 között megvalósításra kerülő második fázisára, amelyről azt lehet várni, hogy az EU és Ukrajna között jobb és optimálisabb határon átnyúló együttműködéshez nyitja meg az utat, és konkrét eredményekre vezet;

30. **kedvezően fogadja és támogatja az elképzelést**, hogy a 2007–2013 közötti időszakra – az EU és a közös határ túloldalán fekvő szomszédos partnerországok közötti állandó, határokon átnyúló és interregionális együttműködés érdekében – nagyobb technikai és politikai támogatást kell biztosítani, és az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) felhasználásánál kiemelten támogassák a területi kooperációs célkitűzések megvalósítását;

31. **üdvözli** az Európai Bizottság által az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz (ENPI) keretében a 2007–2013-as időszakra készített, Ukrajnára vonatkozó országos stratégiai dokumentumot (CSP), amely emlékeztet rá, hogy a határokon átnyúló együttműködés kulcsfontosságú eleme a szomszédok közötti együttműködésnek; **hangsúlyozza**, hogy ez az együttműködési forma a legjobb módja a schengeni határok bevezetése miatt érzett aggodalmak eloszlásának, és függet-

lenül az EU keleti területein fekvő határ menti régiók jelenlegi fejlettségi szintjétől, mindkét oldalon nagy haszonnal jár a határ menti régiókban;

32. **emlékeztet rá**, hogy az EU keleti határainál megvalósuló határokon átnyúló együttműködésre fordított alapok az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköznek csupán 5 %-át teszik ki; **úgy véli**, hogy az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz egészében véve nem jut elegendő alaphoz és **kéri**, hogy az ENPI-alapoknak legalább 10 %-át szánják a határokon átnyúló együttműködési programok támogatására;

33. ennek fényében **úgy véli**, hogy a szinergiák maximalizálása és az alapok célszerűtlen elosztásának elkerülése érdekében nagyon körültekintően kell megfogalmazni a határokon átnyúló együttműködés prioritásait; ilyen csekély pénzüsszeget nem a határ menti régiók általános gazdasági és szociális fejlesztési programjaira kellene fordítani; az az elvárás sem reális, hogy egy ilyen korlátozott pénzügyi keret képes az olyan egyéb kiemelt EU-s célkitűzések megvalósítására, mint a hatékonyan működő és biztonságos határok biztosítása. Ezeket más EU-s politikák alá kell besorolni;

34. a határokon átnyúló együttműködés alábbi három prioritásának megerősítését **ajánlja**: a) a közös határ problémáinak megoldása, ideértve a közös helyi infrastruktúrát és az integrált regionális fejlesztést, b) emberek közötti kapcsolatok, c) a határ menti régiókban a humán erőforrás fejlesztése és az oktatás, a tudomány és a kutatás támogatása;

35. **kijelenti**, hogy – különösen a kultúra és az oktatás terén – előnyös a helyi és regionális kultúrákra jellemző tevékenységekre és tradíciókra épülő együttműködésben való érdekeltség ösztönzése és fejlesztése;

36. **várakozással tekint** az európai területi együttműködési csoport (EGTC) jövőbeni, a fenti területeken és különösen a közegészségügy, tömegközlekedés, katasztrófavédelem, illetve a turizmus transznacionális struktúráinak kialakítása terén jogi eszközként betöltött lehetséges szerepére. Az EGTC-k további eszközként szolgálhatnak majd a köz-magán társulási stratégiák végrehajtására; ezért felkéri Ukrajna és a szomszédos uniós tagállamok illetékes nemzeti hatóságait, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy az 1082/2006/EK rendelet értelmében lehetővé tegyék az ukrán partnerek részvételét a jövőbeli EGTC-kben;

37. **fontosnak tartja**, hogy az EU erősítse a financiai együttműködést Ukrajnával, különösen az ENPI felhasználásával, továbbá más eszközök, például a Szomszédsági Befektetési Alap (Neighbourhood Investment Fund) bevezetésével, amelyet a tagállamok fejlesztési finanszírozási intézményei vehetnének igénybe az ENP országokba történő befektetések ösztönzése érdekében, egyúttal javasolja, hogy Ukrajna járuljon hozzá egy közös finanszírozási egyezmény megkötéséhez, amelynek a végrehajtását egy közösen létesített alap biztosítaná;

38. **kiemeli** a területi és regionális szintű ikertelepülések létesítésének és a twinning-programoknak a fontosságát a specifikus akcióterületeken történő tapasztalatcsere érdekében;

39. **üdvözli**, hogy nemzeti szintű támogatás biztosítása során az Európai Bizottság továbbra is kitart a helyi részvétel fontossága mellett, a jobb együttműködés kiépítése kapcsán azonban azt **javasolja**, hogy az EU-Ukrajna szomszédsági cselekvési terv keretében vegyék figyelembe a kétoldalú programok végrehajtását is.

A közvetlenül az EU-val határos régiók speciális helyzete

40. **hangsúlyozza**, hogy az EU-val közvetlenül határos ukrán régiók elsődlegesen érintettek az EU és Ukrajna közötti nemzeti-közi kapcsolatokban; így ezeken a területeken a fokozottabb együttműködést támogatja az interregionális kapcsolatokban és a helyi önkormányzatok partnerségében;

41. az Ukrajna és a határos tagállamok közötti, kétoldalú megállapodások gyors megkötését **sürgeti**, az 1931/2006/EK rendelet által bevezetett kihatárforgalmi rendszer megvalósítása érdekében;

42. **felhívja a figyelmet** a gazdaságilag depresszív, elmaradott régiók felzárkóztatásának fontosságára, s ehhez szükség-

gesnek tartja az európai regionális politika alapelveinek megfelelő kormányzati stratégia, illetve eszköz- és intézményrendszer kialakítását Ukrajnában, amihez a tagállamok régiói a tudástranszfer eszközeivel járulhatnak hozzá, amelynek keretében valamennyi érdekelt félnek lehetősége van részt venni az EU-Ukrajna szomszédsági cselekvési tervben szereplő egyes területekre kiírt konkrét projektekben, együttműködésekben, valamint a legjobb gyakorlat átadásában. Rendkívül fontos, hogy pénzeszközök álljanak rendelkezésre az EU-Ukrajna szomszédsági cselekvési terv konkrét tartalmainak megvalósításához, hogy ezek a finanszírozások könnyen hozzáférhetőek legyenek;

43. **felhívja a figyelmet** a multikulturális régiókban az emberek közötti kapcsolatok (people-to-people contacts) fontosságára, különösen a kulturális és oktatási területeken, illetve az ifjúsági együttműködésekkel illetően. Éppen a tapasztalatok és a tudás megosztása ösztönözheti ugyanis a határokon átnyúló együttműködést és segíthet Ukrajnának a nélkülözhetetlen reformok véghezvitelében.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE